

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 50°.

Felelős szerkesztő:
Dr. Buza Barna.

Szerkesztőtárs:
Rosner Imre

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félre 5 korona,
negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 50/2
Hirdetéseket a legutóbbabb árban közölünk.

Polgártársak!

Március 15-ike a magyar szabadság, a demokrácia békés dalának napja. E napot lelkesen ünneplik szerteszét a hazában: de sehol sem lehet jobban, méltóbban ünnepelni, mint *Rákóczi és Kossuth* szülőmegyéjében. A 48-as eszmék dicsősége örökre egybeforr *Kossuth* Lajos dicsőségével; vele és általa vármegyénk és városunk dicsőségével. 1848. március 15-ike »szabadságunk hajnalcsillaga» melynek »nőttön nő tiszta fénye, amint térben és időben távozik.

Jertek hát, polgártársak, seregestül hálát adni a Magyarok Istenének és ünnepelni a dicső Elődök emlékét, kiket nemzetünk Apostolaiként jegyzett fel a világtörténet, kik valóra váltották számunkra a Szent Szabadság Igéit!

Az igazságos Isten csak annak a nemzetnek ad létet, fennmaradást, mely hü marad Esményeihez.

E rendületlen hűségünknek legyen tanujele a **március 15-iki ünnepély**, melyet pénteken esti 6 órától fogva, gyártelepi dalártestvéreink és zenekaruknak hazafias közreműködésével, a következő módon rendezünk:

1. Este 6 órakor zenés és fáklya felvonulás a gyártelepről a Vadászkiirt-szálló elé. 2. *Szabadságdal*, éneklé az egyesült két dalárda. 3. *Ünnepi beszéd* az egyesült polgársághoz; tartja: dr. Szirmai István. 4. *Szózat*, éneklé a két egyesült dalárda a gyártelepi zenekar kísérete mellett. 5. Este 8 órakor társas-vacsora a »Magyar király» nagy éttermében. Teríték ára 2 kor.

Sátoraljaújhely hazafias lakosságát felkérjük a házak fellobogozására és kivilágítására. Lobogjon fényáradatban a drága nemzeti zászló! Egyesítsen és lelkesítsen mindannyiunkat a nemzet-fentartó

jelszó: *Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!*

Sátoraljaújhely, 1901. március 11-én.

A városi dalárda

Márciusban.

Irta: Várkonyi Sándor.
Czúke, 1901. március 9.

Március hónapban vagyunk. Édes fény sugar száll le a magas égről és költögeti az alvó életet, egy-egy langyos fuvallat téved a fák tar koronái közé és hívogatja ki az alvó szemeket; a pusztá ágon egy-egy madárka üt tanyát s dalos nyelve hirdeti: *itt a kikelet*.

A tizenkettő közt ez a legkedvesebb hónapom; mert e hónapban fakadt ki egy kedves bimbó s hasadt egy piros hajnal az ég peremén; neve: a *magyar szabadság*.

Oh szabadság, te vagy az én édes mindenségem: létem derült ege, életem fénye és melege.

Adjatok rám darócruhát s lakásul egy roskadag vityillót — boldog leszek, csak szabad legyek; sovány kenyérnél ne legyen más eledelem s a pusztá föld legyen éjjel nyugvó helyem — elégedett leszek s nem fogok zúgolódni, ha tudom, hogy szabad vagyok.

Ellenben öltöztessetek selyembe és biborba s kuttassátok ki a mélységes tengert, hogy drága gyöngyét számomra elhozzátok; lopjátok meg a föld repedt ölet, hogy nekem adjátok minden nemes kövét — mégis boldogtalan leszek ha elveszitek szabadságomat.

Avagy adjátok lakásul a menyeyi paradicsomot, hol gyönyör és öröm környez, hol a hegyek édes balsamillatot lehelnek ki, hol a völgyben sohasem hervad el a virág és örök a dal, a hegyi patakban édes nektár csörgedez és én ott szomorú leszek, arcomon heryasztó borot fogtok látni s szivemben maró kin fogja émszteni az életerőt, ha szabadságomtól meg leszek fosztva.

Ha szabad vagyok, szükségtelen, hogy mondjátok: az Ur hajléka ez itt, eredj, imádkozzál benne, mert akkor a sivár pusztá is áhitatra fog gerjeszteni s szabad szivem minden dobbanása egy hő imadal lesz.

Ellenben, ha szolgálva tesztek s rabláncot adtok kezemre, hiába fogtok elvezetni boltives dómba, melynek titokzatos homálya imádatra készlet, mert nem fogok tudni imádkozni ott, káromláshoz szokott ajkamat kerülni fogja minden jámbor sohaj: mert nem tud

imádkozni, aki rab, csupán átkot szórni fel az égre.

És mert oly nagy becsét tulajdonítok a szabadságnak, igazán nem értem, hogy van ár, melyért azt eladni lehessen.

Pedig mennyien vannak manap, kik kiállanak a piacra és kínálják azt hitvány árért, melyet ha megkapnak, elmelegnek és szabad emberekből puha szolgálkává változnak.

Hányan adják oda szabadságukat hiu ragyogásért s muló kedvezésért és a szabad férfiak, kiknek büszkén kellene állaniok, mint a lankás hegyoldalon a százados csernek, alázatosan hajtják meg derekukat és homlokukkal érintik a hatalmasok eszmeit.

De hogy mit cselekszik valaki, elvégre az ő dolga és nem tartozik senkire, amíg abból az összecségre kár nem háramlik, de ha valaki hiu csillogásért és mulandó kedvezésért szabadságával együtt eladja a haza szabadságát is, az rászolgált, hogy kemény ökleink összetörjék.

Márciusban vagyunk, amikor egy félszázaddal azelőtt a legszebb bimbó teslett ki és támadt számunkra a legszebb kikelet.

Kérdjük hát, szabadok vagyunk-e? Oh, a szín pompásan van elrendezve a vakulásra.

Van szabadsájtónk, melynek az utca hölgyeivel egy az elve: mindenké, aki fizet.

Van felelős miniszteriumunk, mely mindannyiszor rug egyet a nemzet jogain, valahányszor azt a bécsi várpalotában jönnek látják és érte senkinek sem felel.

Van népképviselőtünk, mely a nemzet képenek csak torzvonását mutatja, ellenben az igazi kép rajta egy ellenséges hatalomnak az érdeke.

Van nemzeti alkotmányunk, melynek igazaink számára mentesvárnak kellene lenni, de e mentesvárnak csak egy telhetetlen szomszéd néptalál buvóhelyet mindig éhes kapzsisága számára; nekünk pedig ez a mentesvár csak arra való, hogy alkotmányos polgári jogunk gyakorlásánál midőn halálra sértettek és boszantottak, halomra löjjen a csendőrfegyvere.

Van jogunk és törvényünk, mely csak arra jó, hogy ifjaink egy olyan zászló alatt legyenek kénytelenek szolgálni, egy olyan zászlónak esküdni hűséget, mely alatt hóhérmunkát végeztek el szabadság szerető apaikon és e zászló szolgálatában meg kell tagadniok még azt az édes nyelvet is, melyért drága szüleiktől tanultak ringó bölcsőjükben és mely nyelven elő-

szőr gögicsélték: apám, anyám. Mert ha nem, kurta vas és sötét zárka érte a megalázó bér.

Szabadság ez?
Ez nem szabadság, hanem undok szolgaság szabadság mázával átfestve, tehát annál förtelmesebb, mivel hazugsággal párosul.

És ezt a gyalázatos helyzetet türjük egy szerencsétlen fakir szent megnyugvásival. És nemcsak türjük, de még óhajtjuk is. Sőt vannak, akik uton útfélen azt prédikálják, hogy ez a 67-ben nyert koldus alamizsna a legbriliánsabb helyzet, melyet talán megsem érdemeltünk a sorstól és arra intenek, hogy szentségtelen kézzel ne nyuljunk hozzá ehhez a drága klenódiumhoz.

A mi pedig legszomorubb a dologban, ez az, hogy e fölfelemből nem hogy kifelé igyekeznénk, de még inkább mélyebben süllyedünk benne. Pedig harminc esztendőn keresztül elég időnk lett volna javítani az állapotot, sőt annyira vinni, hogy most már lerázhassuk ezt a rettenetes nyűgöt és megvalósulhattak volna a nemzet jogos aspirációi. De mit ér ha ez ország hajóját mindennapi lekek irányították harminc esztendőn keresztül, kiknek egyedüli vágya a hatalom élvezete volt, melynek állandosításán merítették ki minden kormányzati bölcseségüket. Ebben pedig segítségükre volt egy mindenre kész mamelukhad, mely Istenül az arany borjut proklamálta s a nemzet java helyett a pénzes zsákokat kereste; minden egyéb Hekuba volt neki.

A költő azzal biztat, hogy lesz még ünnep a világon.

Magyarok Istene, mondd, lesz e még ünnep minálunk? Ünnep, melyet előidézend a boldog óra ihlete, a midőn lerázzuk azt a gyalázatos igát, amely elődünk hégy száz éves politikai hibájából nőtt ki és azóta ellenállhatatlan erővel csatol egy idegen hatalomhoz, miként a polyp boldogtalan áldozatát, a mig életet érez benne.

Pedig már nem sok bennünk az élet. Csalhatatlan jelenségek vannak, hogy a nemzet elhalkadt és életmécse kialvóban van. De nem szabad elcsüggednünk, hanem biznunk a magyarok Istenében, és tovább dolgoznunk a hazajaván.

Erre int a március hónap, melyben egy kedves bimbó fakadt ki, egy piros hajnal hasadt egünkön félszázévvvel azelőtt: a magyar szabadság.

Főispáni változás. A *Pesti Napló* tegnapi száma a főispáni változásokról írva, megerősíti a lapunk-

ban már hetekkel ezelőtt megjelent hírt Molnár István főispán távozásáról és gróf Hadik Béla kinevezéséről. A P. N. közleménye így szól:

Zemplénmegye főispánja, Molnár István, — mint Zemplénből megbízható forrásból értesülünk, — már a legközelebbi időben távozik főispáni székéből, melyet másfél évtizednél hosszabb idő óta közmegelédésre (?) tölt be. Molnár István távozásának egyedül csak előrehaladt kora az oka. Régi ember ő; néhai gróf Andrássy Gyulának volt ő intimusa és befolyásos munkatársa még az Andrássy Gyula miniszterelnökségének idejében. Molnár István nyugalmába akar vonulni; s már régebben kérte volna fölmentését, ha alkalmas utódját megtalálta volna.

De utódjára nézve voltak mindeddig oly nézeteltérések, melyek nem voltak kiegyenlíthetők. Zemplénmegye befolyásos köreinek egy része a nagy műveltségű s humanus örzésű gróf Mailáth Józsefet kívánta Molnár István utódjává gyanánt a zempléni főispáni széket látni; de a megye egy jelentékeny része a gróf Mailáth József jelöltségének nem volt megnyerhető. Most azonban, — mint értesülünk, — megtaláltak az alkalmas utódot, akinek jelölésében a megyei közönség minden árnyalata megnyugodott. Az utód: gróf Hadik Béla, a négy Hadik-testvér közt a legfiatalabb. Gróf Hadik Béla a diplomáciai pályára készült ugyan, de hajlandónak mutatkozott a zempléni főispán elvállalására; minthogy ez idő szerint ez az állás szintén sok diplomáciát igényel s fontosságokra nézve a legjelentékenyebb diplomáciai pozíciók bármelyikével fölér. (!!)

A komentárral nem foglalkozunk, a lényegyet örvendetes tudomásul vesszük.

A leglabancabb vármegye.

1901. márczius 12.

Ismét egy szép eljárással szerzett magának jogcímet Zemplénvármegye erre a megtisztelő tisztságra.

Az eset szárazon és röviden ez: Állandó bevett szokás Ujhelyben, hogy márczius 15-én a városi kaszinó ünnepet rendez.

Harmadéve változott a kaszinó elnöksége, de ez a szép ősi szokás ugy látszik, csak az idén változott.

A polgári kaszinó méltóságán alulnak tartja megülni a polgári eszmék diadalának ünnepét.

Mitől félnek? Mit remélnék? nem feszegetjük. Tény, hogy a kaszinó nem ünnepel, s Ujhelyt már az a gyalázat fenyegette, hogy csak az iskolás gyermekek merik benne márczius idusát ünnepelni.

Akkor lépett fel egy derék, hazafiás testület, az ujhelyi dalárda, s megmenetette a város becsületét, elhatározván, hogy fátylasmenettel egybekötött ünnepet rendez, a gyártelvi dalárda közreműködésével. A rendező bizottság tagjai lettek: *Petsár Gyula r. kat. káplán*, dalárdái ügyvivő alelnök, *Szalay Béla ev. ref. orgonista* és *Novák Gyula m. kir. adóoszt.*

Ez a bizottság először is a vármegye alispánjától kérte a vármegyeház nagytermének és erkélyének átengedését, és ő azt készséggel megígérte.

Azután ünnepi szónok után néztek, Felkérték *Kossuth* Jánost, azután *id. Bajnás* Józsefet, ők azonban egészségi állapotukra hivatkozással nem vállaltak.

Ezért abban állapotott meg a bizottság, hogy majd a függetlenségi párt valamelyik tagját fogja a beszéd tartására felkérni, s ilyen értelemben közölte lapunkban az ünnep híret.

A függetlenségi pártból remélte nyerni a szónokot, mert a szabadelvű párttól, amelynek vezérmemberei vannak a nem ünnepelő kaszinó élén, nem remélhetette, hogy szónokot kap, — annál kevésbé, mert ismeri ezeket a vezérmembereket.

Semmi tendencia nem volt tehát abban a közlésben, hogy a függetlenségi párt egy tagja fogja az ünnepi

beszédet tartani. S mégis jó volt ez a közlés arra, hogy felhasználják a megyeház megtagadásának ürügyétül.

Petsár Gyula, a dalárda alelnöke ugyan is a következő levelet kapta f. hó 11-én reggel az alispántól:

Helyben, 1901. Tavaszelő 10.

Eddig a márt. 15-e megünnepletését soha se tekintettük egy politikai párt ünneplésének, s azért részt vették abban *kir. hivatalnokok* is. Most mutatják nekem a „Felsőmagyarországi Hírlap” közleményét, mely szerint az a függetlenségi párt ünnepevé tetették (?)

Ennél fogva sajnálattal bár, de kénytelen vagyok a terem és erkély átengedtetése iránti nyilatkozatomat visszavonni.

Teljes tisztelettel

alázatos szolgálója:

Matolai Etele.

Erre a levélre a rendező bizottság ezt a választ küldte:

Sátoraljujhely, 1901. márc. 11.

Tekintetes Alispán Ur!

A március 15-iki ünnepély és társasvacsora céljaira a megyeháza nagytermének és erkélyének szíves átengedését visszavonó, tegnapi becses sorait a dalárda által kiküldött rendező bizottság elébe terjesztettem és ennek megállapodása értelmében van szerencsém Tekintetes Alispán urat a következőkről tiszteletteljes értesíteni:

Teljesen téves az a felfogás és magyarázat, mintha az ünnepélyt a függetlenségi párt rendezné, mert hiszen a „Felsőmagyarországi Hírlap” szombati számában is világosan kijelentve van, hogy a rendezést a dalárda-egyesület vette a kezébe. A dalárda pártpolitikai célokat nem követ és ilyenekhez nem szegődik, és maga a függetlenségi párt sem kívánta egy percig is a március 15-ikét partszempontból kisajátítani. Dalárdánk választmánya határozta el az ünnep rendezését, ehhez a határozathoz királyi hivatalnokok is lelkesen hozzájárultak és a megyei függetlenségi pártnak csak annyi része jutott az ünnepből, hogy egy megfelelő hangszómonokot kértünk tőle, ki a szabadban most először rendezendő ünnepet beszédet tartson. S hogy menyire távol áll a dalárdától minden párt tekintet, ezennel kijelentjük, hogy szívesen fogadjuk, ha az erkélyi szónoklatot az u. n. szabadelvű pártnak valamelyik tagja magára vállalja. Sőt Tekintetes Alispán Urnak, mint a nagy idők tanujának igen levolnánk kötelezve, ha ily irányban, a közös és egyetértő ünneplés érdekében, a közvetítést elvállalni és sikeresíteni méltóztatnék.

Egyidejűleg bátorodom Tekintetes Alispán Urat tiszteletteljesen felkérni, méltóztatnék *szívesen* értesíteni, hogy ezen megnyugtató felvilágosítás dacára is ragaszkodok-e a már megadott engedély visszavonásához?

Honfittársi nagybecsülésével

alázatos szolgálója:

Petsár Gyula.

a városi dalárda alelnöke.

11-én délután pedig közlés végett kaptuk az alispán úrtól az alábbi nyilatkozatot:

Nyilatkozat.

A március 15-ét eddig mindenkor általános nemzeti ünnepnek tartottuk, s nem engedjük át egyes osztálynak, felekezethez, vagy politikai pártnak, hogy azt monopolizálja. Midőn tehát három tisztelt férfi a dalárda nevében felkért, hogy márc. 15-én esti vacsorára a vármegyeháza nagytermét át engedjem; ebbe készségesen beleegyeztem.

Azonban váratlan meglepetésben részesültem, midőn tegnap figyelmeztettek, hogy a „Felsőmagyarországi Hírlap”-ban az ünnepély programja közöltetik, miszerint az ünnepélyt a függetlenségi párt rendezi. Természetes, hogy ha politikai párt rendez ünnepélyt, abból a más pártbeli hazafiak ki vannak zárva, s így ígéretemet vissza kellett vonnom, mert a törvény-

hatóság tanácskozási természetű és helyiségeit egyes párt használatára át nem engedhetem.

De talán még nagyobb volt meglepetésem, midőn az előttem elhallgatott programban azt hallom, és utóbb saját szememmel is olvasom, hogy a közös vacsoránál az egyik hivatalos szónok én leszek. Ez iránt engem senki fel nem szólított, és tudtomon kívül reám tukmált szerepet eljátszani hajlandó nem vagyok. Sátoraljujhelyben, 1901-iki Tavaszelő 11-én.

Matolai Etele.

S ugyanakkor küldte az alispán *Prészárnak* a következő levelet:

Helyben, 1901. Tavaszelő 11

Nem változtathatom elhatározásomat minden lépten: maradok visszavonó nyilatkozatom mellett, a melyet a „Felsőmagyarországi Hírlap” szerkesztőségének is megküldtem.

Tisztelettel

alázatos szolgálója:

Matolai Etele.

Egyelőre csak az alispán ur nyilatkozatának egy pár *tonybeli tévedését* bátorokodunk helyreigazítani.

1. Nem való az, hogy az ünnepet a függetlenségi párt rendezi, s nem való az, hogy a mi lapunkban így volt közölve. Sőt határozottan úgy szól az a közlés, hogy a vár. dalárda rendezi az ünnepet. Abból pedig, hogy a beszédet a függetlenségi párt egy tagja fogja mondani, azt olvasni ki, hogy az ünnepet a függetlenségi párt rendezi, csak vármegyei észjárással lehet.

Akkor mi abból, hogy a tavalyi ünnepet a beszédet az alispán ur, tehát a vármegye egy tisztviselője tartotta, azt állapíthatnák meg, hogy a tavalyi ünnepet a vármegye rendezte. Egyébiránt, hogy nem a függetlenségi párt rendezte ezt az ünnepet, az kétségtelenül azért is, mert a párt legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy épen az alispán ur által is felhozott dícséretes indokokból, mint párt nem csinál külön ünnepet.

Ez az ürügy tehát nagyon gyenge, s a valóságos is ellenkezik. Tessék jobbat keresni!

2. Mi királyi hivatalnokot nem ismerünk, csak magyar állami hivatalnokot. És igen fáj nekünk Matolai Etele-től hallani azt, hogy olyan ünnepet, amit a függetlenségi párt rendez, *királyi hivatalnok* nem vehet részt. *Hat királyellenes a függetlenségi párt?* Vagy fordítva: elcsélsége a király a függetlenségi eszmék alkotmányos pártjának? Ezt feltétlenül királysértés.

Igenis ez az ünnep olyan, hogy részt vehet rajta minden királyi hivatalnok. Sőt a rendezők közt is, a dalárda választmányában is vannak sok igen derék állami tisztviselők, akiknek bizonyára senki egy rossz szót se fog szólni ezért, hogy az ünnepen hazafiassal lelkesséssel részt vettek. Mert a hazafiság és a „királyi hivatal” tán csak még sem összeférhetetlen fogalmak?

Ha a függetlenségi párt olyan erős ellentétben volna a királyal, akkor bizonyára nem kapott volna *Thaly* Kalmán a királytól magas kitüntetést, mert ő már csak elég radikális kuruc. Ha pedig az hiszik, hogy *Thaly* Kalmán azért kapott kitüntetést, mert — mai divat szerint — megfoglyakozott a függetlenségi meggyőződése, — hát mi szívesen beleegyezzünk, hogy *Thaly* Kalmán legyen jövőre az ujhelyi kerület képviselője.

3. A bizottság igaz, hogy kiírta Matolai Etele-t ünnepi szónoknak beleegyezése nélkül. De mi ezen esodálkozunk. Ősi hagyomány Ujhelyben, hogy március 15-én mindig Matolai Etele tartja az ünnepi beszédet. A bizottság nem is merete Matolai Etele-t megsértetni avval a feltevessel, hogy — akármilyen okból — az idén már nem fogja elfogadni ezt a tisztelet. Azért volt bátor a beleegyezés kikérése előtt *is* közzétenni, hogy ő lesz az ünnepi szónok. Nem tehet róla, hogy esodódot.

Többet most nem jegyzünk meg erről a szomorú ügyről csak azt mondjuk még el, hogy bár kínos keserűséggel töltött el az alispán eljárása, —

mi Matolai Etele-t, a magyar szabadság ősz bajnokát s a magyar függetlenség rendületlen hívét csak úgy tiszteljük, s fogjuk ezután is tisztelni, mint eddig tiszteltük.

Mert ahogy *Izsák* mondta: »A kezdek Ézsau kezét, de a hang *Jakob* hangja«, — úgy mondjuk mi is: »Az írás Matolai Etele írása, de a hang a Molnár István hangja«. Ez a meggyőződésünk, — s csak az faj, hogy Matolai Etele a Molnár István parancsainak továbbítására vállalkozik.

b. b.

A MEGYE ÉS A VÁROS.

A Kossuth-szobor bizottságot *Meczer* Gyula elnök f. hó 11-ére ülésre hívta össze, melyen azonban kivüle csak dr. *Hornya* Béla, dr. *Kovács* Gábor (Szerencs), *Láczai Szabó* László (Spatak) és dr. *Schön* Vilmos jelentek meg. A bizottság fontos megbeszéléseket folytatott és végleges megállapodások végett márczius 25-ére újabb ülést tűzött ki. Már most szívökre kötjük a bizottság összes tagjainak, hogy ezen ülésen hazafiassal köteleességök és elvállalt megbízatásuknak megfelelően részt venni szíveskedjenek, mert a nem törődésnél sokkal helyesebb — lemondás. Mostani elmaradásuknak bizonyára fontos okai voltak, — de igen kérjük, intézzék ügyeiket úgy, hogy e hó 25-én ennek szentelhessek idejüket. A mostani ülésen történekről szóló jegyzőkönyvet tájékozással legközelebbi számunkban közölni fogjuk.

Tóth András debreczeni művész hétfőn városunkban időzött, de csak annyi időre, hogy a szobor gipszmintáját felállította a régi városháza udvarán épült új adóügyosztály termében. A bizottsággal nem érintkezett, mert neki is a vidéki tagoknak is elutazniok kellett.

Márczius 15-ike.

Lapunk első helyén közöljük a *sátoraljujhelyi városi dalárda* felhívását és programját a nagy évforduló megünnepléséről.

Sátoraljujhely városi polgársága sokkal élénkebben érzi és érti, menyire felélemelkedik ennek a napnak a jelentősége bármilyen politikai tekinteteken; sokkal jobban érzi és érti, hogy március 15-ike egy szent nap a magyar nemzet évezredes történetében, melynek ragyogó hagyománya kell, hogy apáról fiúra szálljon az idők végeig; — semhogy buzdításra volna szüksége.

Végtelemül jóleső hazafiai örömmel jelezhetjük, hogy a mi derék lakosságunk ami derék dalárdáink minden mellékgondolat nélkül, tisztán hazafiai érzületből, becsületmentő elzárhatból eredt elhatározását előrelátható fényes sikerrel jutalmazza.

Ez az ünnep igazán egyesíteni fogja a polgárság minden rétegét. Legyünk is ott mindnyájan, ennél a lélekemelő találkozóval.

Egyéb híreink a következők:

A helybeli főgimnázium ifjusága most is szokott kegyelettel és hazafias lelkesedéssel fogja megünnepelni a magyar szabadság, alkotmányosság felvirulásának 53-ik évfordulóját. A szép és változatos műsorból kiemelkednek az énekkar által előadandó hazafias dalok és indulók; a zenekar gyönyörű kurucz nótákat fog játszani. Lesz két ünnepi beszéd, több szavaltat is. Az ünnepély melyet istentisztelet fog megelőzni, délelőtt 9 órakor lesz a főgimnázium rajztermében. — Vendégeket szívesen látnak.

„A Carolineum” ünnepe melynek műsorát mult számunkban hoztuk, d. e. 9 órákor kezdődik. Vendégeket szívesen látnak.

Tolcsván a nemzet újjászülésének ünnepe közvacsorával fogják megünnélni a »Korona Szálló» nagytermében.

Gálszécsen március 15-én megünnepelésére is előkészültek tettek. Az ünnepnap estéjén a város és vidékének hazafias közönsége az Erzsébet szállóban társas vacsorára gyűl össze a melyet *L. Bálint Kálmán és Sztankó Ernő* alkalmi felolvasása, illetve szavallata fog megelőzni.

Mádon a »Polgári olvasóköri alapszabályaihoz» híven ez idén is megtartja a március 15-iki ünnepélyt, még pedig elég szép és terjedelmes műsorral étehetséges szereplőkkel. A dalkör szívesen felajánlotta közreműködését. Műsor: 1. Elnöki megnyit. 2. Hymnus: 3. Szavallat, 4. Alkalmi beszéd 5. Kosuth nóta, 6. Március 15. 7. Honf. dal. 8. A gólyához. 9. Dal egyveleg.

A varannól olvasó egyesület választmánya áthatva azon hazafiai érzelmeiktől, melyek a szabadság és testvérség születése 53-ik évfordulója alkalmából minden magyar szívet eltöltöttek, elhatározta, hogy a dicső eszme megünnepelése céljából a »Magyar Korona» szál» emeleti termében 1901. március 14-én este 8 órákor társas vacsorát rendez. A várost kivilágítják.

Gyászír Tokajból. Tokaji leve, lezónk írja: Sajnosan kell tudatnom, hogy a tokaji közönség egy része nem érti, a másik pedig nem akarja, hogy március tizenötödikét megünnepeljék. A tokaji ifjuság dr. Engel Jakab ügyvéd elnöklelte alatt mozgalmat indított, hogy március tizenötödikét, *ugy mint eddig* méltóan ünnepeljék meg, és e végből a *polgári olvasókör vezetőségével* érintkezésbe léptek, hogy közösen állapítsák meg a programot. Itt aztan néhányan, hogy mi okból, nem kutatom, az eddigi jó egyetértést megzavarták és így a tervezett felvonulás, szónoklat stb. elmaradt. Így tehát még most nem tudni, sikerül-e valamit létrehozni?

HIREK.

A két kártya hős.

— Epigramm. —

A nőssel a nőtelen játszik együtt;
A bank telik, az soha nem nyer, ez tít.

Eh! Zsors te veszi sz annyi, hadd
[abba már,

Kint abb' a hidegbe ott, a kocsi áll!

Ugy rá teszem ezt is a többivel hát!
De a feleség is vár abba rád.

Hát rá teszem avval is, ugy a hogy áll.
De vesztve a parti, a kocsi se vár:

A nyertes a hölgygyela bálba röpül—
Zsors ugy kacag, hogy hanyatt ágyra
[ledül.

Eördögh Dániel

Ilma-dalokból.

Ime bevallom: nem tudom feledni,
Egész alakja emlékemben él;
Tudom, hogy ön sohszem fog tán szem-
[retni
S bolondos szívem mégis vágy, remél.

Hiába kérdem: hogy miért reméllek
S miért szeretem önt olyan nagyon,
Mikor tudom, hogy csálnak a remények:
Önhöz száll mégis busongó dalom!

Igen! Régotha már, hogy ön az álmod,
Hogy szeretem: azt nem tagadhatom;
Szeretem... és ki kell nekem kiáltnom
Bár önnek én ezt meg nem mondhatom!

Tudom előre, mit felelné szómra:
Kacagna egyet rajtam, álmodom,
Hisz mindegy önnek, busongó dalomba
Ha hön imádom, vagy ha átkozom...

Németh Pál.

— **Márczius 15-ike** alkalmából
lapunk legközelebbi száma szombat
helyett már pénteken fog megjelenni.

*Ujból kérjük t. tudósiainkat a márczius 15-iki ünnepségekről min-
ket azonnal értesíteni.*

— **Uj aljegyző.** Dr. *Hajcsék Gyula* kassai kir. törvényszéki aljegyző a sátorajaujhelyi kir. járási bírósághoz aljegyzővé neveztetett ki.

— **Gyászjelentés.** Szentiványi Szentivány László és neje Tischer Gabriella, leányuk Carla, szerdahelyi és agh-csernyői Szerdahelyi Vince és neje Vicsmándy Zsófia, gyermekeik László és Adrienne fájdalommal jelentik szeretett fivérük, illetve sógoruk és nagybátyjuk szerdahelyi és agh-csernyői Szerdahelyi Zénó málcai róm. kath. plebanos, Zemplénvármegye bizottsági tagja és a cs. és kir. hadiéreml tulajdonosának, folyó évi március hó 9-én életének 59 ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek átjatos felvétele után szívbjában történt gyászos elhunytát.

— **A sátorajaujhelyi járás sorozási eredménye.** A folyó évi sorsozásnál elő kellett állni: 671 embernek, — ebből tényleg előállott: 344. — távol volt 327. Besoroztatott: 110. Ezek közül 95 újonc, 15 póttartalékos.

— **Az iparostület elnöksége,** az iparostületi bal alkalmából, Székely Elek Polgármester ur által utólag adományozott 4 koronát, köszönettel nyújtázza.

— **Tűz Gálszécsen.** Folyó hó 11-én este 6 óra tájban Wald Izrael rőfös és szatécis üzletében gondatlanságból tűz keletkezett, mely csakhamar az egész üzletet elhamvasztotta. A tűz néhány perc alatt kiűtött a ház tetőre és rövid idő alatt az, valamint a szomszédos Klein Ferencz háza teljesen leégett. A kár mintegy 20,000 korona, a leégett legnagyobbrészt biztosítva voltak.

— **A népszámlálás** eredménye a tokaji járásban:

	1890.	1900.	
Tokajban	4815 lélek	5055	több 240
Tarcalon	3700.	3800	100
E.-bényén	2262	2318	56
Tolcsván	2282	3140	858
O.-Liszán	2280	2560	280
B.-Keresztur	1385	1867	482
B. Kisfalud	1114	1226	112
Szegilong	300	374	73
E.-Horvát	1316	1306	kev. 10
Komlócska	613	626	több 13
R.-Huta	714	813	99
B.-Ólaszi	796	1122	316
B.-Zsádány	509	625	116
B.-Sára	115	147	32
V. Ujfalu	605	525	kev. 120
Összesen	24859	25704	több 845

Azonkívül távollevők 858 lélek, összesen tehát a szaporodás 1703 lélek.

— **Öngyilkosság.** B. Kisfaludon folyó hó 6-án délben *Prunyi* Gusztáv főbe lölte magát és szörnyen halt. Ezelőtt igen jó módú birtokos volt Kisfaludon, de tönkre ment az utóbbi időben már szükségét is szenvedett, ez vitte a halálba a szerencsétlen.

— **Egy halott viszontagságai.** Br. *Sennyey* Béla bélyi uradalmanál alkalmazott egyik szolgájának fia véletlen leforrázás okozta égési sebekben még pénteken, március 8-án meghalt. A hulla temetetlenül, már oszló felben van és várja, várja míg a hatóság megteszi a copfos kötelességét és megadja neki az utlevelet — a másvilágra. Ki ennek a mulasztásnak az oka? a meg nem egyszerűsített közigazgatás vagy a »királyi» hivatalok?

— **Elfogott cigánykaraván.** Tegnap Királyhalmecsen sulyos testi sértés és hatósági elleni erőszak miatt 18 tagból álló cigánycsapatot tartóztatata le. A kir. járásbírósg foghazába csukták őket. További elfogatások is várhatók.

— **Eltűnt gazda.** Még a mult héten ment az eperjesi vásárra ökrét hajtva Jakubko János vehézi parasztagazda ökrét a vásáron eladta, betért a kocsmába hogy áldomást igyék. Társa őt a kocsmában hagyva, előre ballagott és hazatért, míg Jakubko mai napig sem tért haza, se hire se hamva. Többien siettek felkeresésére s nem leltek nyomát sehol.

— **Szökött honvéd.** *Fedák* Mihály cigány származásu honvéd állomáshelyéről, Ungvárról szülőföldjére, Nagy-

mihályba szökött. Elfogatása iránt intézkedtek.

— **Durátor** által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízhatatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerencsés örömet és bizonyára kevés családnál fog hiányozni nemsokára. Ára 1 és 2 K. Póstán 1 K 20 fillér beküldése után bérmentve küldi a Durátor-gyár, Budapest, Lipót-körút 3. Kapható azonban mindenütt.

KÖZGAZDASÁG.

Nem lesz drágább a kabát.

Csak rövidlétű félhet attól, hogy önálló vánterület mellett drágább lesz a kabát. Minden ember tudja, hogy minél nagyobb a fogyasztás valamely cikkből, annál olcsóbbak az árak. A szatécis is tudja ezt s egy pakli gyufáért 2 fillért számít, de már 10 pakli vételénél 4 fillért enged s 16 fillérbe számítja. Az a magyar gyár, mely a kabátának való szatécist készíti, a nagyobb forgalom következtében nem emelni, de leszállítani fogja az árakat.

Az a gyár, mely a mai osztrákverseny mellett csak éppen hogy megélni képes, a két-három, sőt negyvenes forgalom mellett, nem emelni, de leszállítani fogja az árakat. Az a gyár, mely most 5000 korona nyereséggel volt kénytelen beérni, az önálló vánterület esetén negyvenes kereslet mellett legalább is 20000 korona nyereséggel zárni le üzletét. Ha eddig meg volt elégedve 5 ezerrel, miért ne feleznék meg az önálló vánterület révén jutó 15 ezret a vevőközönséggel, miért emelné ezen horribilis nyereség dacára az árakat, hat az a gyár rosszabb volna az utolsó szatécisnél? Vagy talán attól félnek az önálló vánterület ellenzői, hogy nem lesznek képesek a most létező gyárak bennünket kiszolgálni. Naiv gondolat. Hát nem olvassák nap-nap mellett a munkanélküliek jajkiáltásait: *munkát kérnek!* Hát nem látják, mint szökik a határon át a magyar munkacsoport idegenbe, túl a tengeren, hogy munkát és kenyeret kapjon? Ha ezt a sok munkát megkötik a gyárak, nincs az a kereslet, hogy kielégíteni ne tudják. Vagy attól félnek, hogy nincs elegendő penzünk, nincsen magyar tölke? Hát ebben igazuk van.

— **Koldussá tett Ausztria.** Nem hogy tökélet gyűjtőtünk volna, de adósságot csináltunk. Eladósodtunk éppen azért, mert közös a vánterületünk, mert ki vagyunk szolgáltatva Ausztriának. Sok igen sok millió korona vándorol ki évenként országunkból Ausztriába. Minden embernek meg az utolsó nap számonkás is szüksége van gyufára, szögere, panytárra, naftára, gazdasági szerszámra, géntükre stb-re. Hát még a közép osztálynak a sok cifra holmi! S mind ez honnan kerül? Javarésben Auszriából. Olesón kapjuk — vámmentesen — toladókó vigécek és sokat ígérő reklámok útján. Sok, nagyon sok milliót dobunk ki évenként az osztrák gyárosoknak, hogy jobban hízzanak, erősebben versenyezzenek a mi kezdő iparunkkal, kezdő gyárainkkal és milhókat fizessenek az osztrák kincstárnak jövedelméi adóban. Igen — mi kidobjuk a milliókat, hogy az osztrák munkások jó fizetést kapjanak és a miénk munkát könyörögve éhezzenek, kidobjuk a sok milliót, hogy az osztrák államkincstár évi jövedelménagyobb legyen, hogy urasan fizethesse a maga hivatalnokait, míg nálunk adóssággal és uymorallal küzd a kishivatalnok, dacára annak, hogy a föld népe roskad az adóterh alatt, dacára annak, hogy maholnap a levegőt is megadóztatják.

Vagy talán azzal érvelnek a kishitűek, hogy van több olyan cikk, mely eddig idehaza elő nem álltunk s ezekért majd vámot kell fizetni? Ez igaz, de mit jelent ez? Azt, hogy ezek a cikkek vagy nem örvendenek elég nagy kelendőseknél, vagy oly hatalmas és versenyképes osztrák gyárakkal találná magát szembe és pedig teljesen védetlenül a magyar gyáros, hogy ilyen gyár alapítására jelen vi-

szonyok között nem is vállalkozhatik. Mihelyt azonban bizossá válik a külön vánterület, még mielőtt felállítottak volna a vámsorompók, fogadom lesz már ilyen gyárunk is.

Tessék elhinni nem lesz drágább a kabát. Ha lesz külön vánterületünk, a különbség csak az lehet, hogy évenként sok millióval lesz gazdagabb az ország és sirva fogja emlegetni Ausztria a régi jó időket. Legfellegb még az a csuda eshetik meg velünk, hogy a főispánok diszmagyarja ezental magyar posztóból fog készülni s nem lesz osztrák termék.

Horváthy Gyula.

Az árok mint kihágás.

Hogy milyen buzgalommal támogatják hatóságaink a gazdaközönséget, s különösen a szőlőtepetést, azt szépen illusztrálja az a legújabb »jogszabály», amelyet a kulturmérnöki hivatal honosított meg, s az ő szakvéleménye alapján sorra kimondják a hatóságok, így legutóbb az ítéletében a tokaji járás főszolgabírája is.

A vízjogi törvény szerint ugyanis olyan vízmezők, melyek által a víz természetes lefolyása gátolatik vagy megváltoztatik s ez által mások érdekei érintetnek, csak hatósági engedély mellett létesíthetők.

Ezt a rendelkezést úgy értelmezi a mi kulturmérnökségünk, hogy akárminlyen kis vízárkot csinál valaki a földjén, szőlőjében, ehhez köteles előbb hatósági engedélyt kérni, mert ez már módosítja a víz lefolyását. Sőt még ha azelőtt is meg volt az árok, de a szőlő felrigolozása után újra készítették, akkor is engedély kell.

Tessék jól megérteni: aki engedély nélkül bármilyen kis árkot is készít a szőlőjében, vagy felrigolozott szőlőjét engedély nélkül újra árkolja, — az hivatalból üldözendő vízjogi kihágást követ el.

Ez a szabály, ha következetesen keresztülvisszik, éppen alkalmas arra, hogy lehetetlenné tegye a szőlőtelepítést.

Mert ha csak ugy lehet az embereknek a szőlőjében árkot ásni, hogy előbb szakértővel műszaki tervet csináltat hozzá, azt kérvénnyel benyújtja az alispánhoz, arra kijön helyszíni tárgyalásra az alispán vagy helyettese, s a mérnök-szakértő, s mindezekért elfizet az ember 100—120 koronát, s akkor kapja meg az engedélyt, hogy a 6 koronába kerülő árkot kiashatja — akkor igazán meg kell kötnöm azt az embert, aki szőlőt kezd telepíteni.

Im, ilyenekkel foglalkoznak a hatóságok ebben az agyonközöngizott országban. Ilyen jogelvékek teszik lehetetlenné a gazdasági foglalkozást és terhelik ok nélkül az amogy is roskadásig terhelt közönséget.

Csuda-e, ha vándorbotot fog a magyar ember és kíváncsoló olyan hazába, ahol még szabad a saját földjén árkot ásni mérnöki és alispáni engedély nélkül is?

—

Zemplénvármegyei pénztintézetek zárszámadásai az 1900-ik évről.

VIII. A nagymihályi kereskedelmi és hitelbank részvénytársaság. *Mérlegszámla.* Vagyon: 1233633 K 64 F, Előlegek értékpapirokra 9800 K Kölcsönök kötvényekre: 26456 K Idegen pénzünek 214 K 35 F, 9 folyó számla adós 61237 K 82 F, Átmeneti kamatok 3526 K 84 F, Kétes követelések és óvási díjak 527 K 60 F, összesen 1358112 Korona 30 Fillér. T e h e r: Alaptőke 200000 K *Tartaléktőke* 36096 K Betétek 648880 K 4 F, Viszleszámított váltók 417673 K 47 F, Letétek 4442 K 64 F, Folyó számlai hitelezők 4424 K 10 F, Fel nem vett osztalék 96 K 1901-ik évet illető kamatok 13746 K 93 F, Fizetendő betétkamat adó 1346 K 75 F, Nyeremény egyenleg 31406 K 46 F, összesen 1358112 Korona 39 Fillér. *Veszteség- és Nyereség-számla* V e s z t e s é g: Igazg., felügy. biz. tiszt. és szolga fiz. 11143 K 34 F,

Betétkamatok 26540 K 59 F, Lakbér 500 K Uzleti költségek 2488 K 21 F, Viszl. váltókamatok 25119 K 36 F, Betétkamat adó 2654 K 6 F, Állami és községi adó 4539 K 35 F, *Tartaléktöke* 6 százalék kamatja 2040 K Vegyesek 22 K 55 F, Nyeremény: áthozat a múlt évről 31406 K 46 F, összesen 106453 Korona 92 Filler. Nyereség: Athozat a múlt évről 1400 K Váltó kamatok 97910 K 35 F, Értékpapírelőleg kamatok 923 K 82 F, Kötvénykölesön kamatok 2269 K 4 F, Késedelmi kamatok 1719 K 99 F, Folyó számlai kamat 1239 K 16 F, Jutalékok 70 K 33 F, Értékpapír nyereség 744 K 43 F, Biztosítási ügynőkségi jutalék 196 K 80 F, összesen 106453 Korona 92 Filler.

A nyeresemény felosztása: Az 1900. évi 6. sz. szelvények beváltása 16 Kjjával 16000 K A *tartaléktöke* javára az alapszabályszerű 10 százalék vagyis 3000 K 65 F helyett annak 47500 Kra

való kiegészítésre 11404 K Leírásokra 912 K Jutalmazásokra 1600 K Jótékonyság célokra 290 K 46 F Nyeremény átvitel a jövő évi 1200 K összesen 31406 Korona 46 Filler. Kapott-e a Kossuth és Vörösmarty szobor alap?)

A szerkesztőség üzenete:

— **Névtelen levelező-lapot** kaptunk a városi borfogyasztási adópótlék dolgairól. Íróját felkérjük, hogy *közérdekből* jelentkezze szerkesztőségünknel.

F. U. Z. Sztára. Így nem közölhetjük.

B. V. Táilya. Volt kérdést intézni. Egy szeritien szelvényt kell.

Soh. S. Kassa. Nem használhatjuk. Kéziratokat vissza nem adunk. Köszönjük szives érdeklődését.

B. R. Agárd. Csak lapunk következő számában adhatunk üzenetet.

Kiadótulajdonos: **LANDESMANN MIKSA.**

Bor eladás.

1889. évi saját terméstu valódi hegyaljai
szamorodni és asszú bort
üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 X. 20fil. Asszú 6 X. Asszú finomabb 10 X. literenkint.

Lövy Adolf,
könyvkereskedő S.-A.-Ujhely.

Könyv- és papirkereskedés
LANDESMANN MIKSA és TÁRSA
könyvnyomda
SATORALJAUJHELYBEN.

Raktáron vannak:
ifjúsági iratok, képes- és imakönyvek, emlék- és képalbumok, íróasztal-részletek, írómappák.

Levélpapírok diszes dobozokban, festékek stb.
Könyvnyomdájában készít:

mindennemü műveket, folyóiratokat, üzleti s jegyző-könyveket, értesítéseket, meghívókat, gyászjelentéseket stb. izlésesen s pontosan.

Budapest k. p. u. — Miskolcz — Lavoczne.

Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	ÁLLOMÁSOK		Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	
402	408	412	404	1506	406			405	403	411	407	401	401	
I. II.	I-III.	I-III.	I-II	I-III.	I-III.			I-III.	I-II	I-III.	I-III.	I-III.	I-II.	
710	850		235	800	855	ind.	Budapest keleti pályaudvar	érek.	695	180		700	830	1000
1105	212	336	630		324	ind.	Miskolcz	érek.	1234	925	1237		256	552
1212	220	644			333	érek.		(ind.	1225		1229		248	545
1113	221	345			334	ind.	Zsolca	(érek.	1224		1228		247	544
1150	312	433	713		432	érek.	Szerencs	ind.	1125	837	1134		152	503
	753	753			807	érek.	Debreczen	ind.	658		822		822	
822	822		401		V. v.	ind.	Debreczen	érek.	v. 419	1207			758	760
1156	318		715		414	ind.	Szerencs	érek.	419	831			145	502
1255	439		814		505	érek.	Sátoraljujhely	ind.	1100	728			1210	402
532	1205		1205		633	érek.	Mező-Laborez	ind.	910	350			350	1149
341	1112		1112		1205	érek.	Kassa	ind.	330	445			445	1250
	1250		533		1005	ind.	Kassa	érek.	533	1005			341	
	1149		330		445	ind.	Mező-Laborez	érek.	1112	1205			332	
110	506		I-III.		350	ind.	Sátoraljujhely	érek.	1205				1153	341
207	614		846		739	érek.	Csap	ind.	739	I-III			1038	247
347	730		948		916	érek.	Ungvár	ind.	615	654	409		836	108
505	833		1055		1133	érek.	Nyiregyháza	(ind.	446	553			646	1157
1157					646	ind.	Nyiregyháza	(érek.			843			505
108	446		835		836	ind.	Ungvár	érek.	835		653		1133	345
209	619		955		941	ind.	Csap	érek.	730	542			1030	246
227	611		1016		1008	érek.	Bátyu	ind.	555		520		1000	228
441	612				1235	érek.	Királyháza	ind.	526				805	1202
730	1020				456	érek.	M.-Sziget	ind.	320				600	1005
	346					érek.	Körösmező	ind.	1130				1201	
1005	1130	V. v.	339		600	ind.	M.-Sziget	érek.		950			456	730
1202	330		848		805	ind.	Királyháza	érek.	1050	727			1235	441
237	650	I-III.	1033		1038	ind.	Bátyu	érek.	842	504		V. V.	942	218
313	740		1110		1120	ind.	Munkács	ind.	503	414		I-III	852	141
			1117		1157	ind.	Munkács	érek.	415	402				
			1212		110	érek.	Szolyva-Hársfalva	ind.	344	304			820	
			131		255	érek.	Völöcz	ind.	240	150			719	
			233		430	érek.	Lavoczne	ind.	122	1231			606	
								ind.	1158					